

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “อภริยา — ไม่ควรทำ”

คำว่า อภริยา อ่านตามภาษาบาลีว่า อะ - กะ - ระ - นิ - ยะ มาจากคำว่า อ (ไม่) กับคำว่า ภริยา (ควรทำ) รวมกันเป็น อภริยา แปลว่า ไม่ควรทำ แสดงถึงความจริงว่า อะไรที่เป็น สิ่งที่ไม่ควรทำ ก็ต้องเป็น อกุศลกรรม เท่านั้นที่ไม่ควรทำ เพราะเหตุว่า เป็นกรรมชั่ว เป็นเหตุที่ไม่ดี เมื่อทำเหตุที่ไม่ดีแล้ว เป็นไปไม่ได้ที่จะทำให้เกิดผลที่ดีเกิดขึ้น เมื่อเป็นเหตุที่ไม่ดีแล้ว ก็ต้องให้ผลที่ไม่ดี ไม่น่าปรารถนาไม่น่าใครไม่น่าพอใจเท่านั้น เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า ตามข้อความจากพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ดังนี้คือ

พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสพระคาถานี้ว่า

“ถ้าบุรุษพึงทำบาป ไชรั, ก็ไม่ควรทำบาปนั้นบ่อยๆ, ไม่ควรทำความพอใจในบาปนั้น, เพราะว่า ความสังสมบาป เป็นเหตุให้เกิดทุกข์”

เนื้อความ แห่งพระคาถานั้น มีว่า ถ้าบุคคลพึงทำกรรมอันลามกคราวเดียว ควรพิจารณา ในขณะนั้นแหละ สำเหนียก(ศึกษา)ว่า “กรรมนี้ไม่สมควร เป็นกรรมหยาบ” ดังนี้แล้ว ก็ไม่ควร ทำบาปกรรมนั้นบ่อยๆ, พึงบรรเทาเสีย ไม่ควรทำแม้ซึ่งความพอใจหรือความชอบใจในบาป กรรมนั้นซึ่งจะพึงเกิดขึ้นเลย.

ถามว่า “เพราะเหตุไร?”

แก้วว่า “เพราะว่า ความสังสม คือ ความพอกพูนซึ่งบาป เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ คือ ย่อมนำแต่ทุกข์มาให้ ทั้งในโลกนี้ ทั้งในโลกหน้า”.

ชีวิตในวันหนึ่งๆ ส่วนหนึ่งเป็นผลของกรรมที่ได้กระทำแล้ว ทำให้มีการเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การลิ้มรส การรู้สิ่งที่กระทบสัมผัสต่างๆ โดยที่ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่า เป็นผลของกรรมใด จะให้ผลในขณะใด เพราะเหตุว่าอกุศลกรรมและกุศลกรรมที่ทำไว้แล้ว เป็นปัจจัยให้มีการเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การลิ้มรส การรู้สิ่งที่กระทบสัมผัสทางกาย และอกุศลกรรมที่ได้ทำไว้แล้ว เวลาที่มีเหตุมีปัจจัยถึงกาลที่ควรจะให้ผลเกิดขึ้น ผลนั้นก็เกิดขึ้น โดยที่ไม่มีการสามารถที่จะยับยั้งได้ ตลอดจนกระทั่งถึงกาลที่จะปรินิพพานของพระอรหันต์ เพราะเหตุว่าถึงแม้ว่าบุคคลที่ได้ สะสมบุญ กุศลจนสามารถที่จะบรรลุเป็นพระอรหันต์ ท่านก็ยังไม่สามารถจะพ้นจากผลของอดีตอกุศลกรรมที่ได้ กระทำแล้ว และชีวิตอีกส่วนหนึ่ง คือการสะสมเหตุที่ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ตามการสะสมของแต่ละบุคคล

เพราะฉะนั้น ถ้าคิดถึงชีวิตของแต่ละคน ซึ่งอาจจะมีความทุกข์ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายบ้าง ก็ให้ทราบว่าจะต้องเกิดจากเหตุที่ได้กระทำแล้ว และทราบได้ที่มีชีวิตอยู่ในสังสารวัฏฏ์ อกุศลกรรมที่ได้กระทำแล้ว ก็จะทำให้อกุศลวิบากจิตเกิด เห็นสิ่งที่ไม่ดีทางตา ได้ยินเสียงที่ไม่ดีทางหู ได้กลิ่นที่ไม่ดีทางจมูก ลิ้มรสที่ไม่ดีทางลิ้น กระทบสัมผัสสิ่งที่ไม่สบายทางกาย โดยที่ไม่มีการสามารถ ที่จะยับยั้งได้

ตามความเป็นจริงแล้ว ไม่ว่าจะป็นกุศลกรรมหรืออกุศลกรรม ก็เก็บสะสมอยู่ที่จิตทุกๆ ขณะ ใครก็ลักไปไม่ได้ ลมไม่กระทบสัมผัส แดดก็ไม่แผดเผา ไม่มีที่ไหนที่จะปลอดภัยที่จะเก็บสิ่งหนึ่ง สิ่งใดได้เท่ากับที่เก็บของกรรม น่ากลัวอย่างมากถ้าเป็นอกุศลกรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปด้วยอำนาจของ กิเลสทั้งหมดที่ได้กระทำแล้ว ไม่มีทางที่จะหายสูญไปได้ และกุศลกรรมก็เช่นเดียวกัน เก็บไว้อย่าง ปลอดภัยที่สุดในจิตทุกๆ ขณะ แต่ละขณะ ๆ คนละส่วนกัน ไม่ปะปนกันอย่างเด็ดขาด

ดังนั้น ไม่ว่าจะทำการอะไรมา กุศลกรรม หรือ อกุศลกรรม ก็จะสะสมอยู่ในจิต คนละส่วนกัน เมื่อมีเหตุปัจจัยพร้อมก็จะส่งผลทันที ไม่ว่าจะหนีไปซ่อนที่ใด ในถ้ำ ใต้น้ำ หรือบนอากาศ ก็ตาม ก็หนีไม่พ้นการได้รับผลของกรรมที่ได้กระทำมาแล้วได้, กรรมจึงยุติธรรมที่สุดในการให้ผลที่ใครๆ ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ผู้ที่ประพฤติดุจจริตกระทำอกุศลกรรมประการต่างๆ ย่อมได้รับผลที่ไม่ดี ในทางตรงกันข้าม ผู้ที่ประพฤติดุจสุจริต กระทำกุศลกรรม สะสมความดีประการต่างๆ เมื่อความดีให้ผล ย่อมทำให้ได้รับสิ่งที่ดี นำปรารถนา นำใคร่ นำพอใจ และที่สำคัญ กุศลธรรม ไม่ทำให้เดือดร้อน ในภายหลังเลยแม้แต่น้อย ซึ่งจะตรงกันข้ามกับอกุศลอย่างสิ้นเชิง ไม่มีใครที่ทำอกุศลกรรมไปแล้ว มีความสุขเลย เป็นเหตุนำมาซึ่งความทุกข์ความไม่สบายใจอีกมากมายทีเดียว และถึงคราวที่อกุศล กรรมให้ผล ก็ให้ผลเป็นผลที่ไม่ดีเท่านั้นเพราะฉะนั้นแล้ว **ควรที่จะได้พิจารณาว่า ไม่ควรทำอกุศล กรรมใดๆ เลยทั้งสิ้น เพราะขณะใดก็ตามที่ทำอกุศลกรรม ขณะนั้นกำลังทำทางให้ตนเอง ไปสู่ที่ต่ำ คือ อบายภูมิ** แต่สิ่งที่ควรทำ ควรสะสมนั้น ต้องเป็นความดีทุกประการเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกเป็นปกติ ในชีวิตประจำวัน.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ.: www.dhammahomefellowship.com, โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]